

## OBRAZOVÉ METAMORFÓZY BIB

**Bienále ilustrácií Bratislava** je medzinárodná prehliadka originálov ilustrácií detských kníh , ktorá sa koná každé dva roky v hlavnom meste Slovenska už od roku 1967 , má teda viac ako tridsaťročnú tradíciu.

Výsledky z posledného ročníka BIB 99 , deviatich workshopov UNESCO-BIB a časť reprezentatívnej tvorby slovenských ilustrátorov prezentujeme na dnešnej výstave, aby sme predstavili najnovšie tendencie ilustrátorskej tvorby vo svete a jej následný vývoj na Slovensku.

Dovoľte teda v krátkosti predstaviť expozíciu, ktorú sa dnes prezentuje Bibiana-Medzinárodný dom umenia pre deti , respektíve Sekretariát Bienále ilustrácií Bratislava .

Po prvotných úvahách, akú koncepciu výstavy zvolí, čím konkrétnym sa najlepšie v Slovenskom inštitúte v Budapešti publiku prezentovať , sme dospeli k názoru, že výstavu budeme koncipovať obsahovo aj významovo širšie v zmysle podania komplexnejšieho obrazu o ilustračnej tvorbe , nielen slovenskej , ale aj svetovej, ktorá však práve na Slovensku v Bratislave každé dva roky nachádza svoje pôsobisko pri príležitosti medzinárodnej súťažnej prehliadky originálov ilustrácií detských kníh. Vzhľadom na túto skutočnosť výstava pozostáva z troch okruhov, ktoré na seba nadväzujú, nepochybne spolu súvisia, významovo sa dopĺňajú, v istých momentoch prelínajú , hoci môžu samostatne existovať ako solitér. Jednou zo zložiek je **prezentácia originálov ilustrácií 5 slovenských tvorcov**, ktorí boli a stále sú pravidelnými účastníkmi Bienále ilustrácií Bratislava, 4 z nich sú držiteľmi prestížnych cien tohto / a nielen tohto/ pre vývoj ilustračnej tvorby významného podujatia.

**Dušan Kállay** získal na BIB dve Zlaté jablká v roku 1973,1975, Grand prix v roku 1983, Plaketu v roku 1993, **Jana Kúselová – Sitková** získala Plaketu v roku 1991, Zlaté jablko v roku 1995, **Ondrej Zimka** obdržal dvakrát Plaketu v roku 1969 a 1971. Týchto ilustrátorov spolu s vystavujúcim **Petrom Kľučikom** charakterizuje mimoriadna tvorivá invenčia , zmysel pre fantazijné videnie, detail, výrazný kolor, vyznačenú kompozíciu i humorný podtón výjavov. U niekoho prevažuje snová poéтика, u iného ide o cizelovanie detailov až smerom k dekoratívnosti , ďalší kladie dôraz na žiarivé farebné tóny a výpne figurálne kompozície a napokon dominantou sa stáva i zámerná deformácia florálnych i zoomorfnych prvkov. Avšak všetkých , každého osobitým spôsobom, charakterizuje výsoká umelecká a estetická kvalita a úroveň. Zvlášť by sme si dovoľli upozorniť na minuloročného držiteľa Zlatého jablka BIB 99 **Petra Uchnára**, mladého talentovaného absolventa Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave / nedávneho študenta profesora Dušana Kállaya , ktorý bol ocenený za ilustrácie ku knihe Gulliverove cesty I.

Druhou časťou expozície máme v úmysle predstaviť najnovšiu svetovú tvorbu, resp. **ocenených autorov Grand prix, 5 Zlatých jabĺkami a 5 Plaketami, 1 čestným uznaním pre vydavateľstvo, na predchádzajúcom ročníku BIB 99.**

Nazdávame sa , že sa nám podarilo poskytnúť pomere vyčerpávajúci odraz snažení, úspechov a výsledkov BIB v medzinárodných súvislostiach s dôrazom na tvorbu vychádzajúcu zo silnej tradície slovenskej ilustrátorskej školy založenej na pevných základoch takých osobností akými boli a sú Vincent Hožník, Albin Brunovský, Dušan Kállay a mnohí ďalší pokračovatelia.

Bibiana, respektíve sekretariát BIB pripravuje už tradične okrem výstav a iných akcií tvorivého charakteru aj **Workshop UNESCO-BIB** . Práve výsledky z pracovných seminárov tvoria tretiu časť expozície. Workshop bol založený v roku 1983 v spolupráci UNESCO, sekretariátu BIB a Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave pre výtvarníkov z krajín tzv. tretieho sveta. Vedenia tohto podujatia sa ujal významný slovenský ilustrátor prof. Albin Brunovský. Dospeliaľ deviatich pracovných seminárov sa zúčastnilo 63 ilustrátorov z 28 krajín, ktorí vytvorili vyše 200 originálov ilustrácií. Reprezentatívny výber 45 tých tvorcov , ktorí boli prezentovaní v Centre UNESCO v Paríži vystavujeme aj tu v Budapešti. Účastníci tvorivých dielní tvoria na dominantnú tému, ktorú sa stávajú väčšinou univerzálne a významovo širokospektrálne rozprávky, či príbehy obsahom všeobecne postihnuteľné takmer každou kultúrou jednotlivých zastúpených krajín. Každý z účastníkov poníma nosnú tému prirodzene svojsky nielen vďaka územnému rozptýlu, ale aj / a to predovšetkým/ osobnostnému náhľadu na obsah a formu. Výsledkom týždenných pobytov v objekte renesančného kaštieľa v Moravánoch nad Váhom, kde bol vytvorený inšpiratívny priestor na kreatívnu prácu ilustrátorov je reprezentatívna kolekcia originálov ilustrácií, ktoré sa po skončení seminárov stávajú majetkom galérie BIB.

V závere workshopov pripravujeme komornú vernisáž, kde sa sumáme na odbornej úrovni tvorivo konfrontujú vytvorené ilustrácie. Dnešná prezentácia je selekciou toho najlepšieho, čo sa počas trvania a priebehu pracovných seminárov na tejto platforme vytvorilo. Predstavujeme výtvarné diela z Albánska, Argentíny, Bangladéša, Bolívie, Brazílie, Chile, Číny, Ghany, Indie, Indonézie, Iránu, Islandu, Južnej Afriky, Kolumbie, Konga, Kuby, Kuvajtu, Mexika, Nigérie, Sierry Leone, Srí Lanky, Sudánu, Sýrie, Thajska, Tunisu, Ukrajiny, Uruguaya a Venezuely.

Jubilejný 10. ročník Workshop UNESCO-BIB 2001 sa opäť bude niesť v znamení pietnej spomienky na prof. Albína Brunovského, ktorý semináre v minulosti viedol a po mene ktorého organizátori BIB seminár nazvali.

Za podpory UNESCO sa podarilo vytvoriť, udržať a rozvíjať v Bratislave podujatie, ktoré má v rôznych kútoch sveta svoje renomé. Prostredníctvom mnohých záujemcov a účastníkov seminárov vysiela intenzívny signál do všetkých kontinentov, kde ho zachytávajú umelci s citom a zmyslom pre tajomnú ríšu rozprávky spredmetnenej do vizuálnej podoby, ako silného fenoménu zakódovaného v človeku-tvorcovi.

Veríme, že tento diapazón rôznych foriem, štýlov, technik a pertraktácie rozdielnych chápaní ilustrácie, ako významného vizuálneho prejavu umeleckej estetizácie knižnej tvorby a kultúry sa prostredníctvom rozprávok ponorí aj do vašich duší.

**BARBARA BRATHOVÁ**  
historička umenia